

# Nous monuments megalítics a l'Alt Urgell (II)

Gerard Remolins Zamora. *Arqueòleg de Regirarocs, SL.*

Albert Fàbrega Enfedaque. *Centre d'Estudis del Bages.*

Jordi Pasques Canut. *Institut d'Estudis Comarcals  
de l'Alt Urgell i Centre Excursionista d'Oliana.*

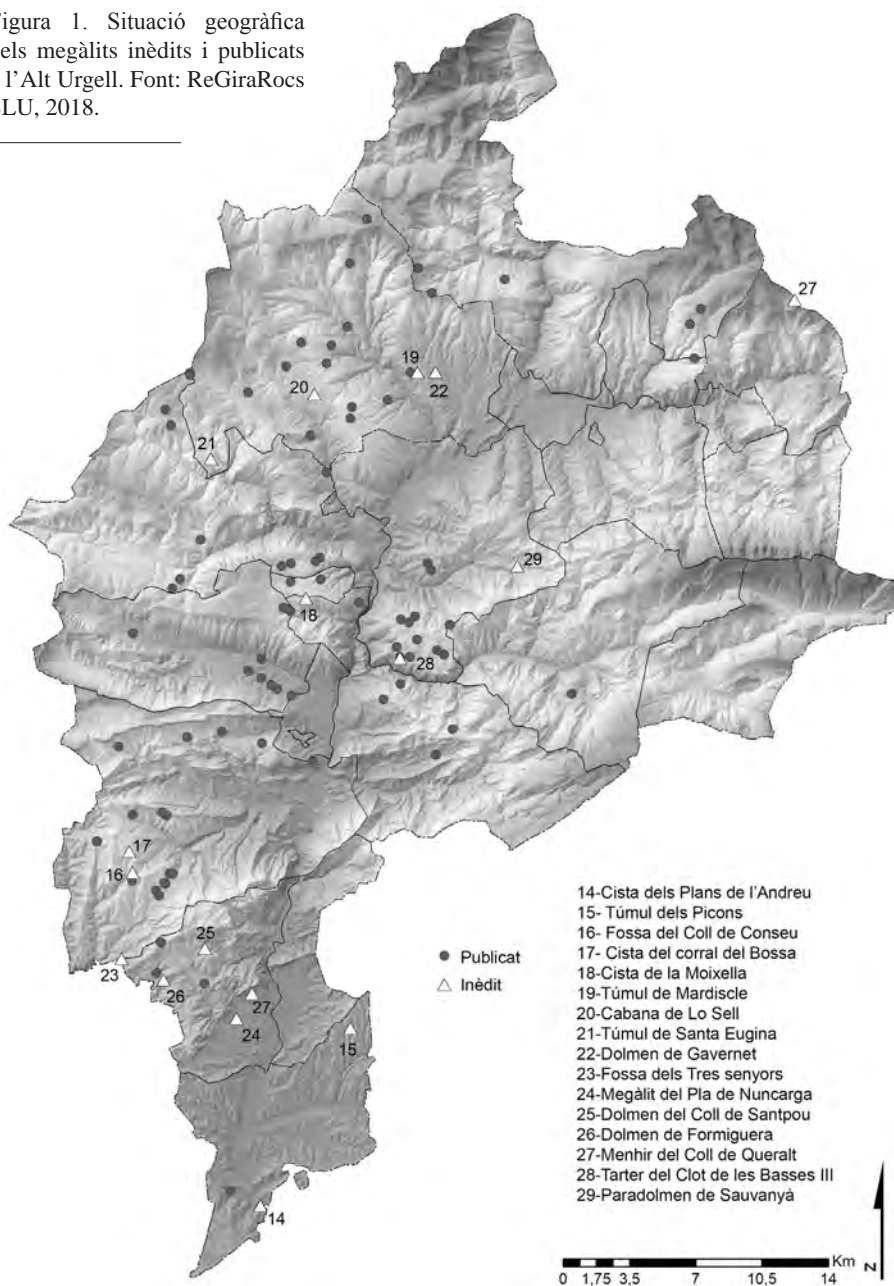
Nota: la primera part d'aquest article es va publicar en el número IV d'*Interpontes* a les pàgines 99 a 127. El present estudi tracta la resta de megàlits inèdits (taula 1) que encara estaven pendents de presentar (fig.1). Excepcionalment, tot i haver estat presentat públicament a les III Jornades d'Estudis de l'Alt Urgell, no s'inclou en el present inventari el paradolmen de la Costa de Rombau.

Nom	Municipi	X	Y	Z	Tipologia
Cista dels Plans de l'Andreu	Bassella	358483,00	4648276,00	451	Possible cista
Túmulo dels Picons	Bassella	363230,00	4657673,00	693	Possible túmul
Fossa del Coll de Conseu	Coll de Nargó	351728,08	4665890,38	1300,1	Cista

Cista del Corral del Bossa	Coll de Nargó	351560,00	4666987,00	1317	Cista
Cista de la Moixella	Fígols i Alinyà	360885,18	4680398,76	1420,2	Possible cista
Túmulo de Mardiscle	Montferrer i Castellbò	366775,87	4692326,35	1036	Possible túmul
Cabana de lo Sell	Montferrer i Castellbò	361325,54	4691176,15	1498	Possible dolmen simple
Túmulo de Santa Eugina	Montferrer i Castellbò	355862,10	4687755,90	1480	Possible túmul
Dolmen de Gavernet	Montferrer i Castellbò	367742,15	4692342,25	869	Dolmen simple
Fossa dels Tres Senyors	Peramola	351142,00	4661333,00	1051	Possible cista
Megàlit del Pla de Nuncarga	Peramola	357222,00	4658179,00	555	Cista
Dolmen del Coll de Santpou	Peramola	355549,00	4661871,00	1004	Dolmen simple
Dolmen de Formiguera o de Cal Solà	Peramola	353359,00	4660213,00	912	Cambra pirinenca
Menhir del Coll de Queralt	Pont de Bar	386700,00	4696165,00	2035,4	Possible menhir
Tarter del Clot de les Basses III	Ribera d'Urgellet	365855,09	4677226,86	1172,4	Possible túmul
Paradolmen de Sauvanyà	Ribera d'Urgellet	372062,00	4682081,00	1164	Possible paradolmen

Taula 1. Megàlits inèdits publicats en el present article. Font: ReGiraRocs SLU, 2018.

Figura 1. Situació geogràfica dels megàlits inèdits i publicats a l'Alt Urgell. Font: ReGiraRocs SLU, 2018.



### 3. Resultats

#### 3.14 Cista dels Plans de l'Andreu

##### a. Història

Descoberta per Antoni Mañé l'any 2000 que l'hi assignà el nom recuperant el topònim més pròxim. Durant la visita dels autors d'aquest estudi, l'estructura va ser identificada com una possible cista.

##### b. Localització

La possible cista s'ubica a l'extrem sud del municipi de Bassella. Es localitza dins un paratge arbustiu en una cruïlla de camins, a 454 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31, datum: ETRS89, obtingudes mitjançant GPS, són X: 358483.00 m, Y: 4648276.00 m.

##### c. Situació

Estructura bastida en un indret relativament pla conegut com els Plans de ca l'Andreu, a uns 470 m. a llevant del riu Segre.

##### d. Descripció morfològica

La possible cista dels Plans de ca l'Andreu (fig. 2) està molt destruïda. Són visibles algunes restes de lloses al voltant del cràter de violació situat a la part superior del túmul, el qual es conserva en bona part.



Figura 2. Cista dels Plans de l'Andreu. Font: Albert Fàbrega, 2001.

### 3.15 Túmul dels Picons

#### a. Història

Identificat presumiblement per Jordi Cardona de cal Torre d'Ogern que en donà l'avís. El nom amb què es designa l'estructura recupera el topònim de la casa més pròxima situada a uns 400 m al nord-oest. Durant la visita sobre el terreny, els autors d'aquest article el van identificar com un possible túmul per les seves dimensions i composició.

#### b. Localització

Estructura tumular ubicada a l'extrem més septentrional del municipi de Bassella, al cantó sud d'una torre de mitja tensió i a 25 m a l'est d'una pista forestal que puja des de Sarinyana i discorre per la serra de la Mua. Es trobà a una altitud de 703 m.s.n.m. a les coordenades UTM, fus: 31N datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 36113.35 m, Y: 4656904.27 m, amb una desviació de la precisió estimada de 2.5 m.

#### c. Situació

Estructura bastida damunt la serra de la Mua. Concretament se situa en una superfície que presenta un lleuger pendent en direcció sud-oest i amb forts desnivells a la banda est i oest que conformen els vessants laterals de la serra.

#### d. Descripció morfològica

El possible túmul (fig. 3) està bastit amb pedres petites d'origen local amuntegades formant una acumulació de planta circular d'un diàmetre de 6 m i una alçada de 70 cm. S'observen dos forats, presumiblement violacions antigues de l'estructura. El més gran, d'un metre quadrat, deixa entreveure unes lloses clavades que podrien ser d'una cista. El segon, de 50 cm<sup>2</sup> no presenta rastre de cap estructura.



Figura 3. Túmul dels Picons. Font: Gerard Remolins, 2018.

### 3.16 Fossa del Coll de Conseu

#### a. Història

Descoberta l'any 2007 per Jordi Pasques Canut que en donà la notícia i li assignà el nom, recuperant el topònim més pròxim i la denominació local amb què són conegudes les cistes. Poques setmanes després, durant la visita dels autors d'aquest article, es va confirmar la seva adscripció com a cista.

#### b. Localització

La cista s'ubica a la banda oest del municipi de Coll de Nargó, dins el nucli megalític de Valldarques-Gavarra. Es localitza en un paratge arbustiu a uns escassos 15 m de la carretera de Gavarra i a una altitud de 1317 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 351728.08 m., Y: 4665890.38 m amb una desviació de la precisió estimada de 1.7 m.



### c. Situació

Estructura bastida al mig d'un coll a la banda nord-est del Tossal de Conseu. Concretament es situa en la superfície plana d'aquest indret amb un lleuger desnivell a la banda est i oest.

### d. Descripció morfològica

La fossa del Coll de Conseu (fig. 4) està bastida amb roca calcària local i conserva *in situ* únicament dues lloses de la cambra i part del túmul, aquest darrer de pedra calcària i terra cobert de gleba i de difícil delimitació. L'espai sepulcral, descrit per dues lloses de 90 cm de llargada i en posició primària fent angle, és de planta quadrangular, orientat nord-oest/sud-est, amb una superfície de no més de 1.8 m<sup>2</sup>. Han desaparegut les lloses sud i est així com la de coberta.



Figura 4. Fossa del Coll de Conseu. Font: Gerard Remolins, 2007.

### 3.17 Cista del Corral del Bossa

#### a. Història

Descobert per Jordi Pasques l'any 2012 moment en que en donà l'avís i li va assignar el nom que recuperava el topònim més pròxim. La inspecció posterior va permetre confirmar l'adscripció d'aquesta estructura com una cista.

#### b. Localització

La cista s'ubica a l'extrem oest del municipi de Coll de Nargó, prop del nucli de Gavarra a una altitud de 1317 m.s.n.m.. Les coordenades UTM, fus: 31, datum: ETRS89, obtingudes mitjançant GPS, són X: 351560.00 m, Y: 4666987.00 m.

#### c. Situació

Estructura bastida en un indret relativament pla, a tocar del corral del Bossa, a 250 m, en línia recta, de la carretera de la cruïlla a Gavarra.

#### d. Descripció morfològica

La cista del Corral del Bossa (fig. 5) presenta un túmul rebaixat, relativament ben conservat, al capdamunt del qual sobresurten algunes lloses molt tapades per l'herbei, formant una caixa de petites dimensions.

Figura 5. Corral del Bossa. Font: Albert Fàbrega, 2012.





### 3.18 Cista de la Moixella

#### a. Història

Descobert per Josep Sansalvador l'any 2002 que li assignà el nom. Uns mesos després, en visitar-lo els autor de l'estudi va ser identificat com un possible dolmen simple de tipus cista.

#### b. Localització

La possible cista s'ubica a l'extrem nord-oest del municipi de Figols i Alinyà, pròxima al límit de terme amb Ribera d'Urgellet. Es localitza dins un paratge arbustiu i boscós a tocar de la pista forestal de Fontanella, a 1420 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 360885.18 m, Y: 4680398.76 m, amb una desviació de la precisió estimada de 0.6 m.

#### c. Situació

Estructura bastida al mig del vessant est del pic de la Moixella. Concretament se situa en un indret relativament pla amb un desnivell moderat a la banda sud.

#### d. Descripció morfològica

La possible cista de la Moixella (fig. 6) es va bastir amb roca calcària local i conserva únicament en l'actualitat les lloses nord i sud de la cambra. Ambdues mesuren aproximadament 110 cm de llarg, 40 cm d'alt i 20 cm de gruix. El túmul és inexistent i l'adscripció



de l'estructura és molt difícil, atès el mal estat de conservació en què es troba, probablement afectada per les obres d'adequació de la pista forestal que té a tocar.

Figura 6. Cista de la Moixella.  
Font: Gerard Remolins, 2009.

### 3.19 Túmul de Mardiscle

#### a. Història

Detectat per Manel Trepal durant els treballs d'inspecció forestal l'any 2014, moment en que en donà l'avís i li assignà el nom que recuperava el topònim més pròxim. Dos anys després, durant la visita sobre el terreny, els autors d'aquest article el van identificar com un possible túmul per les seves dimensions i composició.

#### b. Localització

Estructura tumular ubicada a la banda est del municipi de Montferrer i Castellbò, a tocar de la pista forestal que puja de Mardiscle cap a d'alt de la serra. Es localitza a l'extrem nord-est d'un camp en el paratge conegut com Planells de Mardiscle a una altitud de 1036 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 366775.87 m, Y: 4692326.35 m, amb una desviació de la precisió estimada d'1.2 m.

#### c. Situació

Estructura bastida en la vessant nord de la Serra del Morral. Concretament se situa en una superfície amb un lleuger pendent de sud-oest a nord-est.

#### d. Descripció morfològica

El possible túmul (fig. 7) està bastit amb esquist local de mida mitjana amuntegat, el qual forma una acumulació de planta circular d'un diàmetre de 12 m i una alçada de 2 m. No són visibles les lloses d'una

possible cambra sepulcral ni els elements de contenció i delimitació com un cromlec.



Figura 7. Túmul de Mardiscle.  
Font: Gerard Remolins, 2016.

### 3.20 Cabana de lo Sell

#### a. Història

Descobert per Manel Trepal l'any 2014 durant la realització de tasques d'inspecció forestal, en aquell moment en donà la notícia i li assignà el nom que recuperava el topònim més pròxim. El febrer del 2016, durant la visita sobre el terreny, els autors d'aquest treball el van identificar com un possible dolmen reaprofitat com a cabana de pastor per la mida de les lloses conservades a l'interior de l'estructura.

#### b. Localització

La possible estructura megalítica s'ubica a l'extrem meridional del municipi de Montferrer i Castellbò, pròxim al nucli habitat de Pallerols del Cantó. Es localitza dins d'un paratge boscós conegut com lo Sell, a una altitud de 1498 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 361325.54 m, Y: 4691176.15 m, amb una desviació de la precisió estimada de 1.3 m.

#### c. Situació

Estructura bastida en el vessant sud del serrat del Cortal del Ventura, a 256 m al sud-oest del pic de Roca Redona, molt pròxima a una pista forestal de Pallerols del Cantó a coll de Jou. Concretament se situa en una superfície amb lleuger pendent de nord a sud provocant que la cabana estigui atrinxerada pel cantó septentrional.

#### d. Descripció morfològica

La cabana de lo Sell (fig. 8) està bastida amb pedra seca reaprofitant en el seu interior una gran llosa d'esquist local en posició vertical que podria haver format part d'un antic sepulcre megalític. Mesura 120 cm d'alt, 80 cm d'ample i 25 cm de gruix. La reutilització com a cabana ha alterat molt la morfologia del dolmen inicial, en cas d'haver-ho estat, i això ha impedit que es pugui apreciar cap altra resta estructural com el túmul o altres lloses de la cambra.



Figura 8. Cabana de Lo Sell. Font: Gerard Remolins, 2016.

### 3.21 Túmul de Santa Eugina

#### a. Història

A finals de l'any 2015, l'agent rural Manel Trepà va advertir la presència d'una petita ermita edificada damunt d'un monticle molt similar als túmuls megalítics presents a la comarca. Unes setmanes després, al febrer del 2016, durant la visita *in situ* dels signants d'aquest treball, l'estructura va ser adscrita com un possible túmul megalític.

#### b. Localització

La possible estructura megalítica és a l'extrem més meridional del municipi de Montferrer i Castellbò, entre els nuclis de Castellàs i Solans. Es localitza dins del paratge de prats alpins conegut com a serrat de Santa Eugina i a una altitud de 1480 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, establertes mitjançant la identificació visual del punt central de l'estructura damunt de l'ortofoto del 2016 són X: 355862.10 m, Y: 46877755.90 m.

### c. Situació

Estructura bastida a l'extrem sud-est de la carena ampla i suau que conforma el serrat de Santa Eugina i el serrat de la Torre. Concretament se situa en la superfície plana d'aquest indret.

### d. Descripció morfològica

El possible túmul (fig. 9) està bastit sota l'ermita de Santa Eugina de Solans, de planta circular amb uns 22 m de diàmetre, que sobresurt clarament uns 2 m d'altura sobre el terreny. Tot i que aquest element està cobert d'herbei i grans boixos, s'endevinen moltes pedres, cosa que fa suposar que molt probablement es tracta d'una acumulació antròpica de roques d'esquist local de mida mitjana. No s'evidencien restes de cromlec ni la presència de lloses atribuïbles a la cambra sepulcral.



Figura 9. Túmul de Santa Eugina. Font: Gerard Remolins, 2016.

## 3.22 Dolmen de Gavernet

### a. Història

El febrer del 2016, l'agent rural Manel Trepà detecta, durant els treballs d'inspecció forestal, les restes d'un monument megalític, moment en què dona l'avís i li assigna el nom del topònim actual més

pròxim. Uns dies més tard, durant la visita dels autors d'aquest treball, l'estructura va ser identificada com un clar dolmen simple de tipus cista.

### **b. Localització**

L'estructura megalítica s'ubica a la banda est del municipi de Montferrer i Castellbò, al nord del nucli habitat d'Aravell. Es localitza dins d'un paratge boscós d'alzineres conegut com Gavernet a 869 m.s.n.m. i a 71 m al sud-oest de la pista forestal que va d'Aravell a Sallent. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 367742.15 m, Y: 4692342.25 m, amb una desviació de la precisió estimada d'1.3 m.

### **c. Situació**

Estructura bastida al capdamunt d'un turó a l'extrem nord-oest. Concretament se situa en la superfície plana d'aquest indret amb un fort pendent a la banda nord-oest.

### **d. Descripció morfològica**

El dolmen de Gavernet (fig. 10) està bastit amb pedra d'esquist local i conserva *in situ* el túmul de roques de mida mitjana i planta circular de 8 m de diàmetre i sense presència de cromlec. En la seva part central, sobresurten cinc lloses en posició primària que desdibuixen amb dificultat una petita cambra sepulcral de planta irregular. El mal estat de conservació impedeix establir la superfície d'inhumació i la seva



orientació. No estan presents ni la coberta, ni certes lloses de la cambra.

Figura 10. Dolmen de Gavernet. Font: Gerard Remolins, 2016.



### 3.23 Fossa dels Tres Senyors

#### a. Història

Descobert per Jordi Pasques l'any 1996, moment en que en donà notícia. La pedra fa de terme entre Rialb, Gavarra i Peramola, d'aquí prové el seu nom. Durant la visita dels signants d'aquest treball, l'estructura va ser identificada com una possible cista.

#### b. Localització

La possible cista s'ubica a l'extrem nord-oest del municipi de Peramola i termena amb Rialb i Gavarra. Es localitza dins d'un paratge arbustiu i boscós a 1015 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31, datum: ETRS89, obtingudes mitjançant GPS, són X: 351142.00 m, Y: 4661333.00 m.

#### c. Situació

Estructura bastida al mig d'un coll, en una cruïlla de camins.



#### d. Descripció morfològica

La fossa dels Tres Senyors (fig. 11) només conserva dues pedres, una de les quals és caiguda. El túmul és inexistent i l'adscripció de l'estructura és molt difícil pel mal estat de conservació en què es troba.

Figura 11. Fossa dels Tres Senyors.  
Font: Albert Fàbrega, 1998.

### 3.24 Megàlit del Pla de Nuncarga

#### a. Història

Descoberta per Miquel Bach l'any 1989, en esplanar unes feixes de terra al pla de Nuncarga.

#### b. Localització

La cista es trobava al mig d'allò que avui és un camp, en el lloc conegut com a pla de Nuncarga, entre el poble de Nuncarga i el riu Segre. Va ser desmuntada i les lloses traslladades a un magatzem de Peramola on encara romanen custodiades. Segons Josep Castany<sup>1</sup>, que va recollir els fets poc després de que fos desmuntada l'estructura, estima que aquesta es trobava originàriament a UTM, fus: 31, datum: ETRS89, X: 358692.00 m., Y: 4655840.00 m., Z: 441 m.sn.m., a uns 120 m del riu.

#### c. Situació

Estructura bastida en un lloc pla amb un petit desnivell moderat a la banda est, en direcció al riu, entre les cotes 440 i 446. És prevista la seva reconstrucció en un indret encara per determinar.

#### d. Descripció morfològica

El megàlit del Pla de Nuncarga (fig. 12) era bastit amb roca calcària local i conservava les quatre lloses de la caixa. Faltava la llosa superior. Quan es va localitzar era colgada uns 80 cm sota terra. S'hi van localitzar alguns materials: un petit bol semiesfèric llis i amb un petit mugró, tres fragments de ceràmica llisa, 4/5 denes de petxina i alguns microlits de sílex. La cista feia 1,63 m de llarg, per 1,08 m d'ample i 1,08 m de fondària.

---

1. CASTANY, Josep: *Els megàlits neolítics del "solsonià"*. Universitat de Lleida. Tesis doctoral, 2008, 894 p.



Figura 12. Megàlit del Pla de Nuncarga actualment desmuntat. Font: Gerard Remolins, 2018.

### 3.25 Dolmen del Coll de Santpou

#### a. Història

Descobert per Miquel Bach, l'any 2001 moment que en dona l'avís i li assignà el nom que recuperava el topònim més pròxim. Poques setmanes després, en visitar-lo els autors d'aquest treball confirmaren la seva adscripció com a dolmen simple de tipus cista.

#### b. Localització

El dolmen s'ubica a la banda nord municipi de Peramola. Es localitza dins d'un paratge arbustiu i boscós a tocar el camí que de Cortiuda porta a l'ermita (en ruïnes) i serrat de Santpou, pocs metres després de passar el coll de Santpou, a 1002 m.s.n.m. Les coordenades UTM 31 (ETRS89), obtingudes mitjançant GPS, són X: 355549.00 m, Y: 4661871.00 m.

#### c. Situació

Estructura bastida al vessant est del serrat de Santpou. Concretament se situa en un indret amb un desnivell moderat a la banda est.

#### **d. Descripció morfològica**

El dolmen de Santpou (fig. 13) conserva la cambra i el túmul en bon estat. La coberta és al seu lloc, lleugerament desplaçada cap a la capçalera del monument.



Figura 13. Dolmen del Coll de Santpou. Font: Albert Fàbrega, 2001.

### **3.26 Dolmen de Formiguera o del Solà**

#### **a. Història**

Descobert per Miquel Bach l'any 2000 moment en què n'advertí públicament la seva existència i li assignà el nom que recuperava el topònim més pròxim. En visitar-lo els autors de l'estudi va ser adscrit com un dolmen simple de tipus cambra pirinenca.

**b. Localització**

El dolmen s'ubica a l'extrem nord-oest del municipi de Peramola. Es localitza dins d'un paratge boscós, a 917 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31, datum: ETRS89, obtingudes mitjançant GPS, X: 353359.00 m., Y: 4660213.00 m.

**c. Situació**

Estructura bastida al mig del vessant est del pic de la Moixella. Concretament se situa en un contrafort relativament pla encarat a sud, a uns 270 m a ponent de les restes de la casa del Solà.

**d. Descripció morfològica**

El dolmen de Formiguera (fig. 14) presenta un bon túmul que arriba gairebé arran de la coberta, la qual es troba en el seu lloc, potser lleugerament desplaçada. Conserva totes les lloses de la cambra i el seu estat de conservació és molt bo. Sembla que en el passat va ser usat com a clot de trumfos.

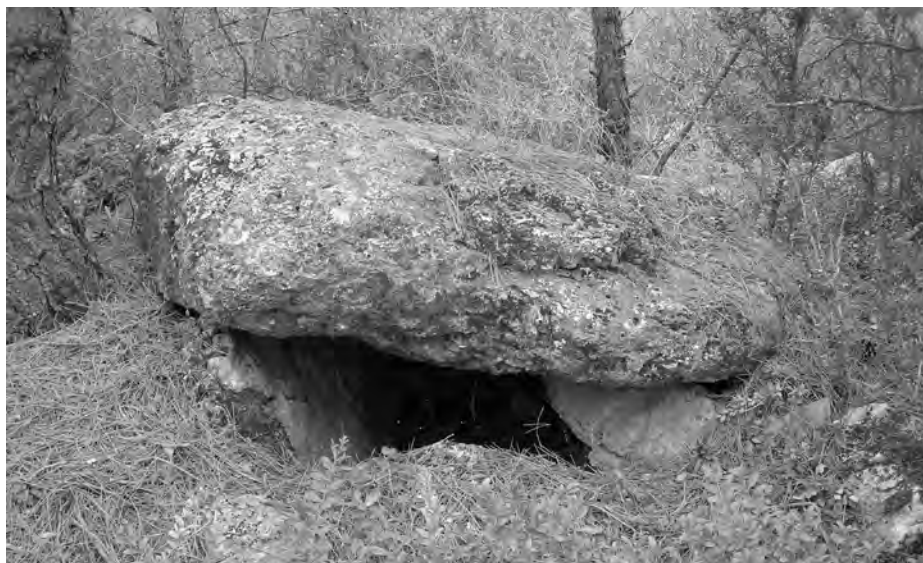


Figura 14. Dolmen de Formiguera o del Solà. Font: Albert Fàbrega, 2001.



### 3.27 Menhir del Coll de Queralt

#### a. Història

Identificat per Manel Trepap durant una inspecció forestal pels volts de 1987. Anys més tard en dona l'avís i se li assigna el nom recuperant el topònim actual més pròxim. Durant la visita dels autors d'aquest treball va ser identificat i atribuït com un possible menhir.

#### b. Localització

L'estructura s'ubica a l'extrem septentrional del municipi de Pont de Bar. És una fita de terme amb el municipi de Lles de Cerdanya. Es localitza dins el paratge de prat conegut com a coll de Queralt, a una altitud de 2035 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, establertes mitjançant la identificació visual del punt central de l'estructura damunt de l'ortofoto del 2016 són X: 386700.00 m i Y: 4696165.00 m.

#### c. Situació

Estructura bastida al bell mig d'un coll. Concretament se situa en la superfície plana d'aquest indret, amb lleugers desnivells a la banda est i oest.



Figura 15. Menhir de Coll de Queralt. Font: Gerard Remolins, 2016



**d. Descripció morfològica**

El possible menhir (fig. 15) està bastit amb una llosa monolítica d'esquist local de 250 cm d'alçada, 50 cm d'amplada i 10 cm de gruix. Rau ajagut a terra, semienterrat per la banda nord, al mig d'un túmul de pedra petit d'uns 5 m de diàmetre, molt desdibuixat per la gleva. La llosa presenta diverses pintades recents a la cara superior, presumiblement indicacions de la línia de terme.

**3.28 Tarter del Clot de les Basses III****a. Història**

Detectat el març del 2007 per Judith Pampalona i Gerard Remolins, que li assignaren el nom recuperant la terminologia amb la qual s'identifiquen dos altres monuments megalítics pròxims. Durant la posterior inspecció, la morfologia de l'estructura i la seva localització propera amb altres megàlits va fer que fos atribuït com un possible túmul.

**b. Localització**

L'estructura megalítica s'ubica a la part meridional del municipi de Ribera d'Urgellet, pròxim al nucli de Montant de Tost. Es localitza dins del paratge boscós conegut com clot de les Basses o també com coll de la Bernadella, a una altitud de 1172 m.s.n.m. Les coordenades UTM, fus: 31N, datum: ETRS89, del punt central de l'estructura, obtingudes mitjançant GPS, són X: 365855.09 m, Y: 4677226,86 m amb una desviació de la precisió estimada de 1.2 m.

**c. Situació**

Estructura bastida en un coll, en el seu vessant est. Concretament se situa en la superfície plana d'aquest indret, vora de forts desnivells a la banda oest.

**d. Descripció morfològica**

El possible túmul (fig. 16) està bastit amb pedra calcària local de mida mitjana amuntegada que forma una acumulació de planta circular

d'un diàmetre de 8 m i una alçada de 1,7 m. L'estructura presenta una depressió central, testimoni d'un possible intent de violació. No s'aprecien lloses d'una cambra sepulcral ni de cromlec.



Figura 16. Tarter del de les Basses III. Font: Gerard Remolins, 2007.

### 3.29 Paradolmen de Sauvanyà

#### a. Història

Descobert per Jordi Pasques i Albert Villaró el 2003 moment en què en donaren la notícia i li assignaren el nom que recuperava el topònim més pròxim. Pocs mesos després en visitar-lo els autors d'aquest treball l'identificaren efectivament com un paradolmen

#### b. Localització

El paradolmen es troba a l'extrem est del municipi de la Ribera d'Urgellet. Es localitza dins un paratge boscos, a 1176 m.s.n.m. Les

coordenades UTM31 (ETRS89), obtingudes mitjançant GPS, són X: 372063.00 m, Y: 4682081,00 m.

**c. Situació**

Estructura bastida al vessant oest de la carena on es troben les ruïnes del castell de Sauvanyà, conegut com la Torre dels Moros de Sauvanyà. Se situa en un indret amb un pendent moderat.

**d. Descripció morfològica**

El paradolmen de Sauvanyà (fig. 17) aprofita l'espai entre roques naturals, el qual va ésser cobert amb una gran llosa. El monument degué ser reaprofitat com a part del castell. No gaire lluny s'hi va recollir una destrala de pedra.

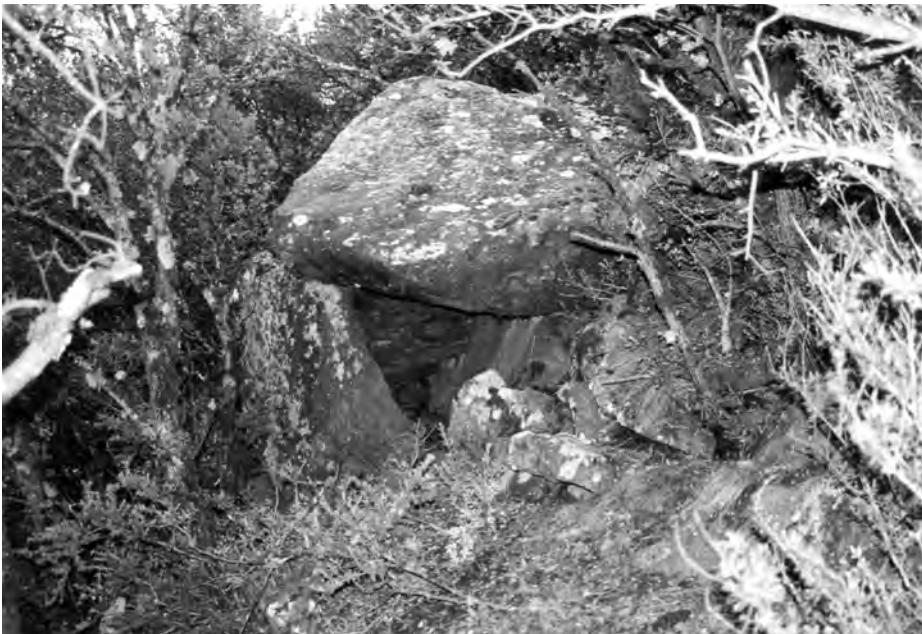


Figura 17. Paradolmen de Sauvanyà. Font: Albert Fàbrega, 2003.

